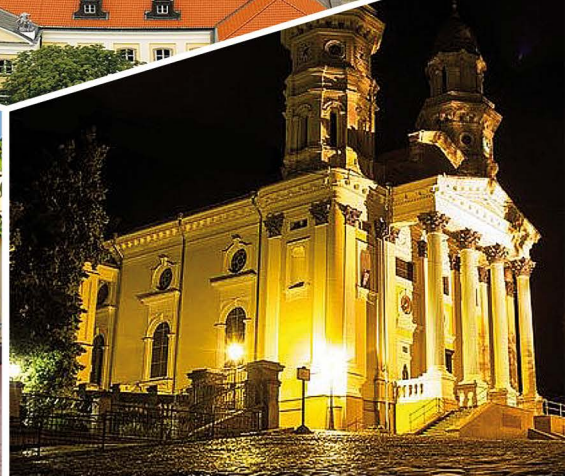
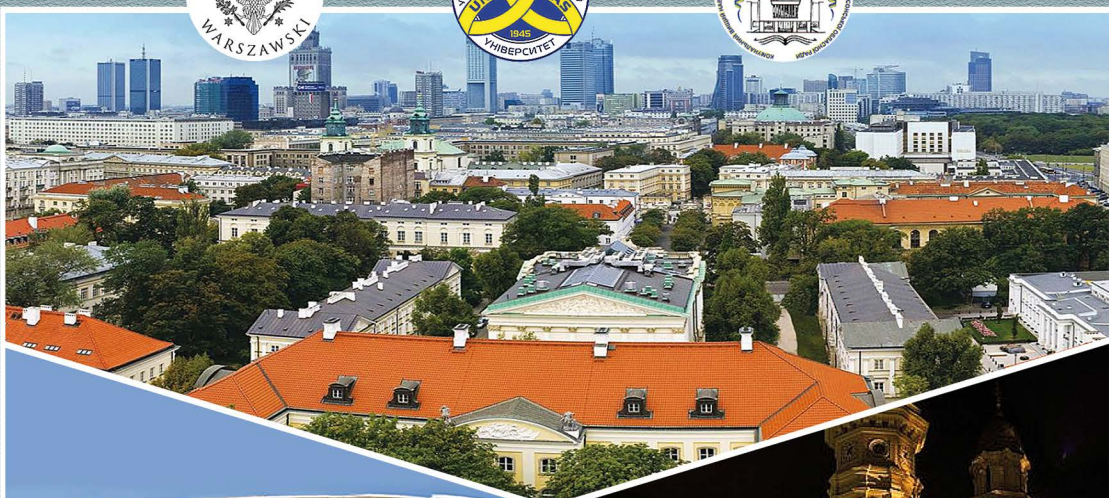

WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM.

DIALOG KULTUR JAKO CZYNNIK INTEGRACJI

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ.

ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ

2019
Варшава – Ужгород – Херсон

2019
Warszawa – Uzhhorod – Cherson

CENTRUM KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH I EDUKACJI EUROPEJSKIEJ
UNIwersytetu warszawskiego
ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ
ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
UNIwersytet narodowy w użhorodzie
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
AKADEMIA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W CHERSONIU
ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

**WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI
W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM.**

DIALOG KULTUR JAKO CZYNNIK INTEGRACJI

Pod redakcją:

Ivan Zymomyra, Vasyi llytskyj, Danuta Romaniuk, Agnieszka Sochal

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ
В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ.**

ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ

За редакцією:

Іван Зимомря, Василь Ільницький, Данута Романюк, Аґнешка Сохал

Warszawa – Użhorod – Chersoń
2019

Варшава – Ужгород – Херсон
2019

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
С 91

Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті. Діалог культур як чинник інтеграції / [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький, Д. Романюк, А. Сохал]. – Варшава – Ужгород – Херсон: Посвіт, 2019. – 290 с.

Współczesne trendy rozwoju edukacji i nauki w kontekście interdyscyplinarnym. Dialog kultur jako czynnik integracji / [red.: I. Zymomyra, W. Ilnytskyj, D. Romaniuk, A. Sochal]. – Warszawa – Użhorod – Chersoń: Posvit, 2019. – 290 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей IV-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, педагогіки, філології, краєзнавства, туризмознавства, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; **V.Boychuk**; dr **P.Davydov**; dr **O.Zubchuk**; dr hab., prof. **R.Korsak**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; dr **O.Zymomyra**; dr **M.Pahuta**.

Redakcyjna kolegia:

доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; **В.Бойчук**; кандидат філософських наук, доцент **П.Давидов**; кандидат філософських наук, доцент **О.Зубчик**; доктор педагогічних наук, проф. **Р.Корсак**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; доктор педагогічних наук, проф. **О.Невмержицька**; кандидат філологічних наук, доц. **І.Зимомря**; кандидат педагогічних наук, доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. **Jan Grzesiak**
dr hab., prof. **Ihor Dobriański**

Рецензенти:

д-р габ., проф. **Ян Гжесяк**
д-р педагогічних наук, проф. **Ігор Добрянський**

© І. Зимомря, В. Ільницький, Д. Романюк, А. Сохал, 2019
© Посвіт, 2019

3. Державна кадрова політика в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку: наук. доп. [авт. кол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П. Сурмін та ін.]. К.: НАДУ, 2012. 72 с.

4. Зубчик О.А. Адміністративна ефективність як фактор підвищення конкурентоспроможності країни. *Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку* [матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяч. 100-річчю держ. служби в Україні (Київ, 25 трав. 2018 р.): у 5 т. / за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє]. К.: НАДУ, 2018. Т. 2. 156 с.

5. Ковбасюк Ю.В. Державна кадрова політика: проблеми та шляхи реалізації. *Стратегія державної кадрової політики – основа модернізації країни* [матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31 трав. 2012 р.: 15-річчя галузі науки «Державне управління»]. К.: НАДУ, 2012. 572 с.

6. Концепція розвитку освіти України на 2015–2025 роки – презентація проекту. Профспілка працівників освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <https://pon.org.ua/novyny/3549-koncepciya-rozvitku-osviti-ukrayini-na-2015-2025.html> (дата звернення: 16.01.2019).

7. Пірен М.І. Формування інтелектуального капіталу освітою – основа ефективності публічної політики та управління в територіальних громадах. *Стратегія державної кадрової політики – основа модернізації країни* [матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31 трав. 2012 р.: 15-річчя галузі науки «Державне управління»]. К.: НАДУ, 2012. 572 с.

8. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012–2020 роки: Указ Президента України від 01.02.2012 р. № 45/2012 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>

Ольга МІНКОВА
(Мелітополь, Україна)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ

Проведення експертизи – вельми складна, відповідальна і трудомістка діяльність, що передбачає дотримання певних правил та процедур. Ефективність експертизи досягається лише при наявності критеріїв і принципів, які дозволять регламентувати цей вид діяльності, забезпечити її нормативно-правову базу, надати їй необхідний юридичний статус. Для цього необхідно розглядати експертизу як правовий інститут в аспекті загальної теорії права [13, 31].

Стосовно нормативно-правового експертного забезпечення правотворчості в Україні слід відзначити, що відповідний напрямок законодавства протягом років незалежності України розвивається досить динамічно, про що, зокрема, свідчить історія внесення змін та доповнень до Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади. Якщо на початку 90-х рр. XX ст. експертиза актів законодавства не визнавалася обов'язковим елементом їх реєстрації, то у подальшому остання безпосередньо пов'язана з проведенням правової експертизи, зміст якої постійно розширюється [11, 12; 13–16]. Так постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 року за № 41 схвалено «Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи проектів нормативно-правових актів» [9].

Базові положення експертної діяльності містяться у Законі України «Про наукову і науково-технічну експертизу». Відповідно до статті 3 цього Закону, основними принципами наукової і науково-технічної експертизи є: компетентність і об'єктивність осіб, установ та організацій, що проводять експертизу; врахування світового рівня науково-технічного прогресу, норм і правил технічної та екологічної безпеки, вищою стандартів, міжнародних угод; експертиза громадської

думки з питання щодо предмету експертизи, її об'єктивна оцінка; відповідальність за достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій експертизи [1].

Аналіз законодавства, що безпосередньо стосується проведення різного роду експертиз у сфері правотворчості, дозволяє поділити його на п'ять груп [10, 11–12].

Акти, що визначають компетенцію та регулюють діяльність органів державної влади. Зокрема, у Законах України «Про комітети Верховної Ради України», «Про Регламент Верховної Ради України», «Про Кабінет Міністрів України» містяться норми щодо замовників та виконавців експертизи залежно від об'єкта і предмета дослідження [2, 3, 4].

Акти, що регулюють діяльність науково-дослідних та експертних установ. Передусім, мова йде про акти, що створюють нормативне підґрунтя функціонування таких спеціалізованих інституцій, як Інститут законодавства Верховної Ради України, Центр європейського та порівняльного права та ін.

Акти, що встановлюють гарантії прав і свобод людини і громадянина. Закони України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» вимагають від правотворчих органів обов'язкового проведення експертиз правозахисного, гендерного, антидискримінаційного характеру [5, 6, 7].

Акти, що регламентують порядок проведення окремих видів експертиз. До даної групи слід віднести підзаконні нормативно-правові акти, що конкретизують положення відповідних базових законів: Постанову Кабінету Міністрів України «Про проведення гендерно-правової експертизи», Наказ Міністерства юстиції України «Про впорядкування процесу здійснення експертизи проєктів законів України та інших нормативно-правових актів на предмет їх відповідності *acquis communautaire*», Порядок проведення антикорупційної експертизи тощо.

Акти, які у непрямий спосіб стосуються питань експертного забезпечення правотворчості. Насамперед, це документи, що містять норми стосовно отримання даних, необхідних для здійснення експертної діяльності (Закон України «Про доступ до публічної інформації», Положення про веб-ресурси Верховної Ради України, Програма інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012 – 2017 рр. тощо) [8, 10].

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вп> [08.01.2019].
2. Закон України «Про комітети Верховної Ради України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вп/ed20000217> [08.01.2019].
3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17> [08.01.2019].
4. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> [08.01.2019].
5. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> [08.01.2019].
6. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15> [08.01.2019].
7. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17> [08.01.2019].
8. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> [08.01.2019].
9. Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи проєктів нормативно-правових актів: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va041323-00>

10. Мінкова О.Г. Експертне забезпечення правотворчості в Україні: теоретико-правова характеристика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Харків, 2016. 21 с

11. Мінкова О.Г. Поняття і соціально-юридична природа експертизи нормативно-правових актів. *Право і суспільство*. 2015. № 5. С. 32–37.

12. Минкова О. Функции экспертизы нормативных правовых актов. *Legea și viața*. 2015. № 8/2. С. 60–63.

13. Онищук І.І. Принципи, методи та етапи здійснення моніторингової експертизи нормативно-правових актів. *Наше право*. 2014. № 8. С. 25–31.

14. Рибікова Г.В. Правова експертиза нормативно-правових актів в Україні. Дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Київ, 2017. 230 с

15. Рибікова Г.В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. *Юридичний вісник*. 2013. № 4 (29). С. 28–32.

16. Рибікова Г.В. Предмет правової експертизи нормативно-правових актів. *Юридичний вісник*. 2016. № 1 (38). С. 53–59.

Юрій НАРИЖНИЙ
(Днепр, Україна)

РАДИКАЛЬНИЙ ГУМАНІЗМ Е. ФРОММА І А. ГРИНА

1. **Аномія в Україні.** Україна на протязі четвертого століття знаходиться в полі радикальних трансформацій: походить соціальна, економічна, політична і духовна революція. Из тоталитарного общества болезненно рождается общество посттоталитарное. Процесс этот оказался весьма болезненным, возникшее кризисное состояние социума социологи называют аномией. Аномия (букв. беззаконие, безнормность) – это социальная и духовная патология, распад человеческих связей и дезорганизация общественных институтов, массовое девиантное и преступное поведение. Это состояние, при котором значительная часть общества сознательно нарушает нормы морали и права. Аномии возникла в результате разрушения солидарности традиционного общества при условии задержки формирования солидарности общества гражданского. Состояние аномии страны Запада пережили в период становления буржуазного общества, трансформации обобщинного человека в свободного индивида. Сегодня его переживают все посткоммунистические государства. Какие социокультурные установки могут предотвратить, или хотя бы смягчить ценностный хаос нашего общества? Альтернативой ему может служить воплощение в массовое сознание идей радикального гуманизма.

2. **В пошуках гуманного общества.** К концу XX века стало ясно, что Э. Фромм – выдающаяся фигура всей западной гуманитарной культуры. Концепция человека Э. Фромма оказала огромное влияние на мировую философскую и психологическую мысль XX века. Будучи одним из основоположников гуманистического психоанализа, он стоял у истоков революционной трансформации в западной культуре – так называемой «третьей силы» в психологии и психиатрии. В 60-е годы XX века Э. Фромм, вместе со своими коллегами, выдающимися психологами К. Хорни, Э. Эриксеном, А. Маслоу, К. Роджерсом создает новую модель человека, сущность которого они видят в свободе, спонтанности, способности быть самому причиной своего поведения и внутреннего роста, самоактуализации и любви. Совместными усилиями они показали, что человек детерминирован не только бессознательными импульсами (как в классическом психоанализе), не только социальными условиями (как в марксизме), не только своим прошлым (как в большинстве психологических